

nenáleží, by takové stížnosti odstupovaly příslušnému úřadu dohlédacímu (zde presidiu vrchního zemského soudu v Brně), a nezbylo proto, než rekurs v tomto bodě odmítnouti.

Čís. 8166.

K opovědi změny ve výši vkladů jednotlivých komanditistů se vyžaduje, by byl vykázán souhlas všech společníků (komplementářů i komanditistů).

(Rozh. ze dne 23. června 1928, R I 365/28.)

Opověď, jíž byla ohlášena k rejstříku změna ve výši vkladů jednotlivých komanditistů, vrátil rejstříkový soud, by byla ověřeně podepsána všemi ostatními komanditisty. Důvody: Změna ve výši vkladů jednotlivých komanditistů dotýká se právních zájmů i ostatních komanditistů, pročež jejich souhlas se změnou musí býti vykázán (čl. 171, 129 obch. zák. se zřetelem na čl. 151 obch. zák.). Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stačí odkázati na správné, zákonu odpovídající odůvodnění napadeného usnesení, které není vývody rekursu vyvráceno. K vývodům rekursu se podotýká, že podle čl. 171 obch. zák. i v tom případě, že některý komanditista jen s částí svého vkladu ze společnosti vystoupí, musí tato okolnost býti k obchodnímu rejstříku přihlášena. Podobně i při zvýšení vkladu komanditistů musí okolnost ta býti přihlášena (čl. 151 čís. 4 obch. zák.). V obou případech pak, poněvadž tu jde o změnu společenského poměru co do výše vkladů a otázka ta, jak správně na to poukázal soud prvního stupně, dotýká se poměru všech společníků: komplementáře i komanditistů, jsou tedy všichni zúčastnění a jest proto správně soudem rejstříkovým požadováno doplnění opovědi též předpisy ostatních komanditistů. Na tomto zákonném požadavku nemůže nic měniti okolnost, že jeden komanditista bydlí v Americe.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu neshledav podmínky § 16 nesp. říz.

Čís. 8167.

Vymáhající věřitel, jenž nedošel úplného zaplacení z nejvyššího podání proto, že byl bernímu úřadu v přednostním pořadí prikázán nedoplatek dávky z majetku, vážnoucí na prodané nemovitosti, jest oprávněn domáhati se na tom, komu byla dávka z majetku předepsána, zaplacení ve výši onoho nedoplatku.

(Rozh. ze dne 23. června 1928, Rv I 1903/27.)

H. prodal dne 24. března 1924 nemovitost R-ovi. K návrhu žalobkyně byla tato nemovitost dne 17. března 1926 prodána ve dražbě. K rozvrhu

nejvyššího podání přihlásil berní úřad nedoplatek dávky z přírůstků hodnoty, jenž byl pak přikázán v přednostním pořadí, důsledkem čehož vyšla žalobkyně částečně na prázdko penízem přesahujícím nedoplatek dávky z majetku. Žalobu proti H-ovi o zaplacení peníze, jenž byl přikázán státu na nedoplatku dávky z majetku, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Žalobkyně domáhá se na žalovaném náhrady peníze, jímž při rozdělení nejvyššího podání za nemovitost přišla na prázdko z toho důvodu, že onen peníz byl přikázán ve výsadním pořadí bernímu úřadu na dávku z majetku, kterou žalovaný ještě dluhoval, takže žalobkyně tuto dávku ze svého majetku za žalovaného zaplatila, nebyvši k tomu povinná. Právním důvodem, o nějž žalobkyně opírá nárok na náhradu škody, jest obohacení žalovaného na útraty žalobkyně. Obohacení žalovaného mohlo by tu však býti jen na útraty exekutů, poněvadž jejich podle výsledku nejvyššího podání zbývajících dluh žalobkyni se následkem přikázání zbytku dávky z majetku bernímu úřadu jeví vyšším o zažalovaný peníz, než by byl bez tohoto přikázání, a příslušela by jim tudíž přiměřená žaloba z obohacení proti žalovanému; žalobkyně nemá přiměřený nároku z obohacení, chybí jí aktivní oprávnění k žalobě. Ani z titulu náhrady škody nemohl by žalobkyni příslušet nárok, o nějž jde, neboť, an žalovaný nestojí k žalobkyni v žádném právním poměru, žalovaný se obzvláště žalobkyni nezavázal, že zaplatí jemu — žalovanému — předepsanou dávku z majetku úplně, nemůže žalobkyně z neúplného zaplacení dávky z majetku žalovaným uplatňovati proti tomuto náhradu škody jí tím vzniklé. Za jakých prodejních podmínek žalovaný nemovitost R-ovi prodal a zda bernímu úřadu skutečně příslušel nárok na zbylou jemu přikázanou dávku z majetku, je pro rozhodnutí této věci nerozhodným, tyto okolnosti nemohou na existujícím nedostatku právního důvodu pro žalobní pohledávku ničeho změnit.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení jest opodstatněn. Jest jedním ze stěžejných pravidel občanského práva, že se nikdo nemá bez právního důvodu obohatiti na škodu jiného a, kdo se takovým způsobem obohatil, jest povinen vydati obohacení poškozenému. Jsou-li skutková tvrzení žalobní správná, jest jimi prokázáno nespravedlivé obohacení žalovaného na škodu žalující firmy. Žalovaný obohatil se bez jakéhokoliv právního důvodu o 5.932 Kč tím, že tímto penízem byl za něho zaplacen nedoplatek dávky z majetku, kterou on byl povinen ze svého zaplatiti. Žalující strana utrpěla škodu ve stejné výši, neboť kdyby z nejvyššího podání za dům nebyl přikázán k zaplacení onen nedoplatek dávky z majetku, byla by o stejnou sumu obdržela více na zaplacení své pohledávky, pro kterou vedla exekuci. Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že poškozeným jest jen exekut R., poněvadž zůstává dlužným ža-

lující firmě celý z nejvyššího podání neuhražený zbytek vymáhané pohledávky, a že proto žalující firma není oprávněna k žalobě. Peníze, které obdržela z nejvyššího podání berní správa na účet dávky z majetku dlužné žalovaným, nebyly by připadly dlužníkům, kdyby nebylo onoho nedoplatku na dávce, nýbrž žalující firmě. Poškozenou v první řadě jest tedy žalující strana. Třebas i exekuti mají hospodářský a právní zájem na tom, aby žalovaný vydal, oč jest obohacen, a nemohlo by ani jim býti upřeno právo žalobní, bezprávný stav, jenž vznikl nespravedlivým obohacením se žalovaného, může býti napraven jenom tak, že žalovaný zaplatí, co jeho věřitel, erár, z nejvyššího podání obdržel, žalující firmě ku další úhradě její vymáhané pohledávky. O jejím oprávnění k žalobě nemůže býti pochybováno. Zákonným předpisem, kterým jest žalobní nárok odůvodněn, jest v první řadě § 1435 obč. zák. Když se v něm nařizuje vrácení věci, pominul-li právní důvod k jejímu podržení (*condictio causa finita*), tím více musí býti vráceno každé obohacení, jež od počátku bylo bez právního důvodu (*condictio sine causa*). Mimo to plyne žalobní nárok z § 1358 obč. zák. Týž nedopadá sice přímo, poněvadž žalující strana nezaplatila nedoplatek dávky za žalovaného sama a neručila za ni ani osobně ani vlastním majetkem, avšak dlužno ho použití obdobně podle § 7 obč. zák. Žalující strana měla jako vymáhající věřitelka zákonný nárok, by její vymáhaná pohledávka byla zaplacená z nejvyššího podání, ale musila strpěti, by místo ní byl zaplacen nedoplatek dávky z majetku předepsané žalovanému, poněvadž byl zajištěn zákonným právem zástavním na vydražené nemovitosti. Tím vznikl stav zcela obdobný tomu, jako když třetí osoba jest nucena zaplatiti ze svého cizí dluh, poněvadž ručí zaň určitými částmi svého majetku. Tak, jako v tomto případě, jest ten, kdo cizí dluh zaplatil, podle § 1358 obč. zák. přímo ze zákona oprávněn, požadovati od dlužníka náhradu zaplaceného dluhu, nutno i v souzeném případě žalující straně přiznati nárok, by jí žalovaný nahradil, co bylo za něho a na újmu žalující strany zaplacené z nejvyššího podání. Jsou-li správná skutková udání žaloby, jest žalobní nárok po právu. Avšak žalovaný popřel, že zůstal něco dlužen na majetkovou dávku, a namítá mimo to, že když prodal dražbou prodaný dům, byla všechna břemena na něm váznoucí odečtena od kupní ceny, že tedy i dlužnou dávku z majetku převzal ku placení tehdejší kupitel a pozdější exekut R. Kdyby měl pravdu, byla by žaloba ovšem bezdůvodnou, poněvadž by tu nebylo placení jeho dluhu, a jeho obohacení. Jelikož o těchto námitkách nebylo dosud jednáno, a nebyla učiněna skutková zjištění, potřebná k jejich posouzení, zůstalo řízení kusým a musilo býti podle § 510 c. ř. s. uznáno, jak se stalo.

Čís. 8168.

Pozemek, jenž nebyl fysickou součástí vydražené nemovitosti, nýbrž pouze její hospodářskou součástí, nemohl přejíti vydražením na vydražitele.